

Growth Record

Lisa Spilliaert

Door Laura Herman

De tentoonstelling Growth Record van de Japans-Belgische kunstenaar Lisa Spilliaert speelt zich af in de verduisterde overlopen van de Beursschouwburg verdeeld over twee verdiepingen - een intieme setting die bijdraagt tot een gepaste atmosfeer voor Spilliaerts persoonlijke en autobiografische werk. Op vier grote vrij hangende schermen worden videowerken geprojecteerd die deel uitmaken van een groter geheel: de vier eerste episodes van een langdurig filmproject met in de hoofdrol een Japanse kleuter. Zoals de titel suggereert, tonen de films de jaarlijkse momentopnames die Spilliaert van het groeiproces van het kindje documenteerde: van koddige baby tot levendige vierjarige. Het blijkt om een jongetje te gaan waar de kunstenaar zich op een ongebruikelijke manier verwant mee voelt. Via een gesproken narratief geeft Spilliaert onomwonden aan dat zij kort voorafgaand aan de geboorte er met de vader een seksuele relatie op nahield. Met tot gevolg dat de komst van de baby nieuwe gevoelens en reflecties bij Spilliaert losweekte rond tradionele familirechtelijke opvattingen over genealogie en moederschap.

Sindsdien reist Spilliaert jaarlijks af naar Japan waar ze met de vader telkens op een geïmproviseerde locatie afspreekt - in een speeltuin, in de auto of in een museum - om enkele uren met zijn zoontje, dat ook van haar had kunnen zijn, door te brengen. Voorzichtig en al spelend zoekt de kunstenaar met het kind toenadering terwijl de vader vanaf de zijlijn toekijkt. De achterliggende motivatie: het ultieme portret vastleggen. Zich bedienend van een analoge camera, poogt Spilliaert de aandacht van het jongetje op de lens te houden, maar naargelang zijn leeftijd vordert wordt hij wispelturiger. Growth Record vergt tijd en geduld, net zoals het verdiepen en onderhouden van relaties om standvastigheid vragen. Growth Record gaat over veel meer dan alleen een kind dat langzaam groot wordt. Het werk brengt de jaarlijkse tocht van België naar Japan in beeld en de wilskracht om een bijzondere en moeilijk te doorgronden band te leren plaatsen en begrijpen. Bovendien komt uit de momentopnames in de steeds aangroeiende reeks langzamerhand Spilliaerts relatie-ethos aan het licht. In die zin is Growth Record een dubbelportret.

Tussen twee filmprojecties in, hangt een tegen de muur gemonteerde lichtbak die de uitkomst van Spilliaerts jaarlijkse bezoeken laten zien. In het geheel van 8 volledige filmrolletjes van telkens zesendertig beelden zien we geslaagde en minder geslaagde portretten, maar ook vrij banale fotos. Plaatsen en mensen die Spilliaert vooraf en nadien bijna toevalligerwijs fotografeerde. Growth Record is dan ook een werk dat verschillende temporaliteiten in zich draagt. Enerzijds dijt het werk uit evenredig aan het continue voortschrijdende proces van ouder worden, of toch zolang het jongetje instemt met Spilliaerts bezoeken. Anderzijds legt de kunstenaar zich technische beperkingen op. Waar de snelheid, beweging en ongrijpbaarheid van het vluchtige leven strookt met de temporaliteit van het filmmedium, biedt de materialiteit van de analoge fotografie een illusie van stabiliteit, doorgronding en herkenbaarheid.

Ondanks het autobiografisch en anekotisch karakter van Growth Record, snijdt Spilliaert bredere inhoudelijk thema's aan die spelen in de hedendaagse leefwereld van de generatie waarvan zij deel uitmaakt. Haar werk stelt niet alleen biologische en sociale opvattingen van verwantschap ter discussie, maar opent ook op subtiele wijze nieuwe perspectieven rond vrouwenemancipatie, genderverhoudingen, intergenerationele en seksuele relaties. Kortom, het soort engagement dat Spilliaert als haar levenswerk opvat.